

Tina Camí de Sant Esteve

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Riera de Mura - Sant Esteve

Coordenades:

Latitud: 41.7314
Longitud: 1.89811
UTM Est (X): 408361
UTM Nord (Y): 4620541

Classificació

Número de fitxa 08182 - 242
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La tina núm. 1 està inacabada.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL / 604 / Acord Ple Consell Comarcal del Bages / 24/07/2006
Número inventari Sí (IPA36278)
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08181A0080000100000OF
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 10/08/2018 - 02:00

Descripció

Les tines se situen pròximes al camí que ressegueix la Riera de Mura. Construcció formada per dues tines i indicis d'una barraca. Les descrivim d'esquerra a dreta col·locant-nos davant de les suposades entrades. La Tina nº1 és de planta interior i exterior circular. Si l'observem des d'on se suposa que s'ubicaria el broc, veurem que fins a 1,30 m des de la seva base, és de forma rectangular. Segurament, aquesta base rectangular que envolta el dipòsit circular servia per a un millor assentament de la construcció. Tan sols existeixen els murs fets amb pedra amoterada que haurien conformat la tina pròpiament dita. Aquesta, se suposa inacabada ja que no presenta l'enrajolat interior. Tampoc presenta la pedra que faria de broc, ja que segurament es col·locaria durant l'enrajolat del dipòsit.

La Tina nº2 té planta circular a l'interior i rectangular a l'exterior. La part inferior dels murs són fets de pedra i morter de calç i l'interior del dipòsit és recobert de rajoles de ceràmica envernissada lleugerament corbades. Ha perdut la coberta i la part superior dels murs. El broc es troba segellat amb morter de calç. L'interior és ple de runa de la pròpia construcció.

Al lateral nord-est d'ambdues tines s'observen uns encaixos que es van usar o s'haguessin usat com a recolzament de bigues de fusta per al sostre d'una o varies barraques.

Actualment aquesta construcció no presenta cap barraca ni edificació auxiliar. Trobem, però a 1,60 m del lateral nord-est de la segona tina, el que semblaria la base o fonaments d'una barraca. Les mesures exteriors d'aquesta serien 1,60 m d'ample per 2,70 m de llarg. A més, ja s'ha indicat de l'existència d'uns encaixos als paraments de les tines en aquest mateix lateral de la construcció que podrien ser usats com a recolzament de bigues de fusta per al sostre d'una o varies barraques. Tot i això, la poca quantitat de restes trobades fa dubtar de si realment es varen acabar o no de construir.

Observacions:

Sortirem del poble de Viladordis en direcció a la Casa de les Tines i continuarem el camí que ressegueix el Llobregat fins arribar a la riera de Mura, on prendrem el camí que la voreja riera amunt. Passarem per una esplanada de roca viva on se situa el conjunt de tines de la Riera de Mura 7-1, i seguint el camí veurem les Tines Solitària, Transformada, la 7-4 i la 7-5 i, a uns 100 metres de la darrera trobarem aquest nou grup. La construcció se separa uns metres del marge dret del camí.

Història

El Bages està organitzat a l'entorn d'un pla central d'entre 200-300m d'altitud tancat per un seguit de serralades; concretament la serralada de Sant Llorenç del Munt marca un territori muntanyós que domina les anomenades Valls del Montcau, un espai excepcional i singular en el qual una geografia difícil es barreja amb els testimonis d'una intensa activitat humana. Es tracta d'un territori emmarcat en el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, que comparteix espai amb els municipis de Talamanca, Mura, El Pont de Vilomara i Rocafort, Navarcles i Sant Fruitós de Bages. Els tres primers municipis destaquen per concentrar un important nombre de tines enmig de les vinyes.

La importància del cultiu de la vinya es fa evident, fonamentalment, en la presència de tines a totes les cases i també enmig de les vinyes. La tradició vitivinícola al Bages ha marcat les diferents etapes històriques així com l'evolució dels municipis de la zona, des del segle XI fins el XIX. Al segle XIV són moltes les referències de tines i folladors al costat de les bótes a quasi totes les cases i cellers de la zona, i la tina apareix per primera vegada a documents a la zona del Bages durant el segle XIV.

A partir del segle XVI i XVII comencen a generalitzar-se les tines excavades a la roca, amb els dos recipients: un per xafar el raïm i altre per abocar-hi el most i la brisa perquè fermentés; però finalment es va acabar construint un tipus de tina que podia fer la mateixa funció en un únic recipient afegint el brescat, una graella de posts de fusta recolzades a la boca que permetien xafar el fruit i contenir el líquid extret a la inferior. El recipient fonamental per a l'elaboració del vi a partir del segle XVII, fou la tina, de forma circular o quadrada, construïda amb pedra en sec i morter de calç, amb l'interior impermeabilitzat amb

cairons envernissats de color vermellós.

Cronològicament, les tines excavades a la roca daten de l'edat mitjana, mentre que les folrades amb cairons envernissats es van fer a partir del segle XVII (Ballbé, 1993). L'apogeu de la vinya al segle XVIII obliga a construir més tines a l'exterior de les cases, probablement utilitzades per parcers, mentre que les interiors de les cases eren dels amos.

L'expansió dels segles XVIII i XIX es dona quan la fil·loxera afectà les vinyes franceses el 1863, i la demanda de vins catalans augmentà. Però a partir de 1892, començà a afectar la nostra zona. Tot i què es plantaren algunes vinyes amb peu americà, que va mantenir el conreu de la vinya fins a la industrialització, no tornaria a ser mai més un conreu important, abandonant-se progressivament les feixes.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

AA. VV. (2005). Tines a les Valls del Montcau. Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Consorci de les Valls del Montcau. Col. Llibres de la Muntanya, 11. Farell Editors, Sant Vicenç de Castellet.

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1993). Tines al mig de les vinyes a la comarca del Bages. Quaderns del Centre d'Estudis del Bages, núm. 6.

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2017) Inventari de les tines de les Valls del Montcau. Pla Director de les tines a peu de Vinya. Diputació de Barcelona, Ajuntaments de El Pont de Vilomara i Rocafort, Talamanca i Mura.

